

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre 16 kor.
 Negyedévre 4 "
 Helyben háshoz hozva:
 Egész évre 20 kor.
 Negyedévre 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre 24 kor.
 Negyedévre 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 szombatnapok kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.
 Az irattartóknak kizárólag visszajáró
 vagy megőrzésre nem vállalkozik.
 Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.
 Egyes szám ára 8 fillér.

Aratunk.

(K. Ö.) Ipari és kereskedelmi nemzete-
 tek a polgári év végén, mi aratáskor csi-
 náljuk meg a gazdasági év mérlegét.
 Mert nálunk az aratáson fordul meg
 minden. Amilyen az aratás, olyan a gaz-
 dasági esztendő.

Az aratásban anyagilag érdekelve van
 mindenki. Érdekelve van a gazda. Egész
 esztendei kiadásait ilyenkor fedezi. A
 kölcsön vett forgó tőkét ilyenkor fizeti
 vissza. Adót most fizet, cselédeit most
 elégti ki. Nem is gondolná az ember,
 hogy a gazdának ez a kényszer helyzete,
 mely terményei piacra dobására és kö-
 telezettségeinek teljesítésére kényszeríti,
 mily nagy hatással van a pénz és hitel-
 piac helyzetének kialakulására.

Érdekelve van a mezőgazdasági mun-
 kás. Egy jó aratás számára egy jelentő-
 ségű egyesztendei kenyérrel. Ki sem mond-
 hatjuk, hogy mily nagy büntetést érde-
 melnek azok, kik a munkást arra biztat-
 ják, hogy ne álljon munkába. A gazda
 munkástartalékkal és gépekkel csak vé-
 dekezhetik valahogyan az aratósziájk
 ellen. De a sztrájkoló munkásnak ki
 adja meg az esztendei kenyeret? Ember-
 társunkat nem a nyomorba kell taszít-
 tani, hanem mindenképpen segíteni rajta.
 Azért akarjuk, hogy a munkásember az

aratás révén biztosítsa magának a na-
 gyobb karaj kenyeret, téli foglalkozással,
 házi iparral vagy mi egyébvel a kisebb
 falat kenyeret.

Érdekelve van anyagilag az ipar és
 kereskedelem. Száz ember közül hetven
 a mezőgazdaságból él. Ez a hetven em-
 ber csak akkor fogyasztóképes, ha a
 mezőgazdaság tisztességes jövedelmet hajt.
 Az ellenkező véleménynyel szemben is
 hangsúlyozzuk, hogy az iparfejlesztésnek
 nem az ipari vámvédelem és az állami
 protekcionizmus a kizárólagos alapja,
 hanem elsősorban a mezőgazdaság jöve-
 delmezősége. Hiszen ha az lenne, akkor
 a magyar iparnak szörnyen fejlett álla-
 potban kellene lennie. Az Ausztriával
 való kapcsolat révén tulm. gas ipari vám-
 jaink vannak. Az állami szubvenciókat
 szabályozó törvénynek pedig sehol a vi-
 lágon párja. Ha kereskedelmi szerződés-
 eket kötünk, mindig a mezőgazdaság az,
 melynek áldozatot kell hoznia. A most
 tárgyalásra kerülő bolgár szerződés is
 állattenyésztésünk rovására lesz meg-
 kötve. Természetesen azzal az indoko-
 lással, hogy ipari kivitelünket kell le-
 hetővé tenni.

Az aratásban anyagilag érdekelve az
 állam. A közterhek legnagyobb részét a
 mezőgazdasági népesség viseli. Es több
 száz millióra rug az új teher, melyet a

védereform és az állami és megyei
 tisztviselők fizetésemelése az országra ró.
 Ki fizesse az új terhet? Az oroszlanrészt
 ismét csak a mezőgazdák veszik ki ma-
 guknak.

Fizetési és kereskedelmi mérlegünket
 mi billentse helyre, ha nem a jó aratás?

Es bár mindannyian át vagyunk hatva
 az aratás nagy jelentőségétől, összes
 gazdasági érdekképviselőink ritka egy-
 értelműséggel ellenzik egy oly gazdasági
 politikának kezdeményezését, mely a
 mezőgazdaság boldogulásával kalkulál.
 Már most kezdenek állást foglalni oly
 politika ellen, mely a megújítandó keres-
 kedelmi szerződésekbe az érvényben levő
 agrárvámvédelemnek is helyet akarna
 adni. Mivel akarják az osztrák ipar
 folyton erősödő előrehaladását megak-
 dadályozni és a kereskedelmi mérleg
 aktivitását biztosítani? valóban nem tud-
 juk. Pedig hányszor vagdosták a fejünk-
 höz a forgalmi mérleg aktivitását, mikor
 panaszkodni mertünk. Most már azzal is
 elhallgattak és egyszerűen berendezked-
 tek a provizióra és üzleti haszonra. A
 termelés és ennek védelme, mellékes
 dolog.

Legalább ilyenkor legyünk őszinték
 egymás iránt, mikor kivétel nélkül min-
 denki szorongó szívvel lesi az aratás
 eredményét.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A szerencsevadász.

Éjjeli 11 óra.

Albert Desrieux érezte az alvás szükse-
 gességét, de félt, hogy nem tud majd el-
 aludni.

Szive hangosabban dobogott az örömtel-
 jes gondolatnál, hogy másnap reggel elhagy-
 hatja a nyári Párist, 2 hónap óta vigasztalanul
 lebegő felhővel és kárlelhetetlen folytonos eső-
 zéssel.

Idegességében remegett az álmatlan éj-
 szaka kellemetlen izgalmaitól. Változatos-
 ság kedvéért az eső ismét nehéz sugarakban
 zuhogott alá.

A hideg eső novemberi hangulatot keltett,
 pedig még csak júniusban járt az idő.

— Természetesen, ilyenkor mindig otthon
 felejttem az esernyőmet, — dörmögte magában
 boszusan Desrieux, miközben egy vendéglő
 vászonernyője alá menekült, melynek terrasza
 üresen állt.

Feltekintett a koromsötét égboltozatra,
 ahol egyetlen csillag sem ragyogott.

— Borzalmas időjárás! — Mire hazaérek
 hetekig tartó náthát szerezhetek magamnak!
 Legokosabb lesz az eső csillapodását be-
 várni.

És belépett a fényes vendéglőbe. Egy tek-
 intettel végigmérte a helyiséget, mely a vak-
 kító világosságtól, tükröktől és a hamis ara-
 nyozásoktól ragyogott. Attól tartott, hogy egy
 unalmasan fecsegő ismerőssel találkozik, aki
 ennek a vendéglőnek törzsvendége volt.
 Hála Istennek, egyetlen ismerőst sem látott.
 csupa idegen, közönyös, alkoholtól kipirult
 arcok.

Egy félreeső sarok felé tartott, mikor hir-
 telen a szemben levő tükörben egy fehérruhás,
 bájosan mosolygó, jól ismert női alakot meg-
 pillantott.

Meglepetten fordult bátra.
 — Hogyan? Ön itt — Maud Jappy? Mi-
 lyen szerencsés véletlen!

— Jó estét, Desrieux ur! Milyen büszke
 ma, meg sem akar látni!

— Bocsánatot kérek bájos barátom, de
 igazán nem láttam! Megengedi, hogy kö-
 zelében helyet foglalhassak: Vagy talán vár
 valakit?

— Nem várok senkit, — de nemsokára

el kell mennem, addig azonban szívesen
 látom.

— Azért megy, mert én jöttem?

— Nem! De várnak rám.

— Ki az a boldog halandó? Még mindig

Cormier?

— Kérem, ne sértessen!

— Tehát már megjött az esze? Belátta
 tévedését? Szinte lehetetlen!

— Mondja csak, maga udvariatlan ember
 mi jogosítja fel ilyen beszédmódra? Jobb lesz,
 ha arról beszél, hogy mikor kapom meg azt
 a pompás szerepet, melyet már régen meg-
 ígért. Emlékszik... ez előtt két hónappal,
 mikor utolszor találkoztunk.

— A szerep elkészül, ha magácskát és
 egyéniségét egészen megismerem. . . Higyje
 el, ez a nagyon fontos a szerep megírásánál.

— Mi baja van ma velem, Desrieux?

— Egyszerű dolog! Örütem szeretem ma-
 gát, Maud!

Desrieux az utolsó szavakat szokott hi-
 degvörösével mondta. Rövidre nyírt vörö-
 ses bajusza alatt kétértelmű mosolygás vonag-
 lott ajkain, miközben a fiatal szép nőt szem-

Főraktár:

Nagy-Várad
 Kossuth Lajos-u.
 FEKETE SAS
 épületben.

Turul-cipő

Elsőrangú, elegáns és jutányos.

Főraktár:

Nagy-Várad
 Kossuth Lajos-u.
 FEKETE SAS
 épületben.

A VII. egyetemes tanítógyűlés.

A magyar kulturának munkásai, a tanítók összesereglettek a fővárosban, hogy az égető nagy életérdekeiket dűlőre vigyék.

Reggel fél kilenc órakor a városligeti Iparcsarnokban vette kezdetét a VII. egyetemes tanítógyűlés. Mintegy háromezer magyar tanító jött össze, hogy határozzanak az anyagi és társadalmi helyzetük javításának módjairól.

A gyűlés elnöknek egyhangu felkiáltással *Moussong Géza* budapesti tanítót választotta meg, aki meleg szavakban köszönte meg a megtiszteltetést és az elnökséget elfogadta. Beszédében hangsúlyozta, hogy ha a tanítóság sérelmei még ez évben rendezve nem lesznek, akkor olyan lépésre határozzák el magukat, amely az ország kulturális életére végzetessé válhatik.

A nagy éljenzéssel fogadott elnöki megnyitó után *Végh István* lépett az előadói emelvényre. A tanítóság régi, jogos kívánságáról, a fizetésrendezéséről beszélt.

— A mi életünk, — mondotta — a tanítók élete szomorú és megdöbbentő tragédiával végződik az élet szinpadán. És a mi tragédiánknak az oka mindig és mindig a mi nyomorúságos anyagi helyzetünkben keresendő. Szinte akaratlanul is az ajkunkra tolikodik a lelkünkben szunnyadó érzés: bánom, hogy magyar tanító lettem.

Beszédében megrázó szinkekkel festi a magyar tanítók nyomorát, örökös szenvedését, nélkülözését és a minden oldalról járó folytonos szekaturát.

Szavát meg-megismétlődő folytonos éljenzés és taps kíséri.

A fizetésrendezésről szóló határozati javaslat így szól:

1. A magyar tanítóság fizetése, minden átmeneti intézkedés mellőzése, tekintet nélkül az iskola jellegére és a tanító léri, avagy nő voltára, az 1893. évi IV. t.-c. s az ezt követő rendelkezések értelmében, annak 3. §-a alapján, a XI., X., IX. fizetési osztályokba s azok megfelelő fokozataiba, szolgálati idejük

teljes beszámításával, megharmadolva beosztva rendeztessék és szolgáltatassék ki.

2. Mindazon drágasági, helyi, személyi, szolgálat, családi pótlék, vagy kedvezmény, mely az állami hivatalnokot a fizetési fokozatokban megilleti, a tanítóknak is biztosítottassék.

3. Minden szerzett s törvényben adott jog továbbra is biztosítottassék.

4. Ezen járulékokba a helyi előléptetés és esetleg személyi pótlék be nem tudható, be nem számítható s az államségély ily címen vissza nem vonható.

5. Heti 30 óránál több hivatalos óra külön díjaztassék, mely óránként 100 koronánál kevesebb nem lehet.

6. Az osztatlan iskola tanítója külön 300 korona pótlékban részesítendő.

7. Az igazgató, mint ilyen, az iskola tantervi és osztályai számához mérten, nyugdíjba számítható külön igazgató fizetéssel dotáltassék.

8. A kántori jövedelem a tanítóitól mindenütt elkülönítessék, s a tisztán tanítói alapfizetés — a mennyiben az iskolafentartó erre nem képes — államségélylyel a fentiekhez mérten kiegészítve, pótolva a fokozatokban is biztosítottassék.

9. Az 1907. év július 1. előtt nyugdíjba vonult tanítók, tanítóözvegyek és árvák javára (az 1907. évi XXVI. és XXVII. t. cikkben nyújtott) a be nem számított alapfizetés- és korpótlekkülönbözet, illetve emelkedés megfelelő százaléka a nyugdíjalépés napjáig viszszamenőleg utalványoztassék, illetve beszámítva pótolatassék.

Moussong elnök örömmel konstataálta, hogy a határozati javaslatot egyhangu helyesléssel fogadták a tanítók.

Elsőnek *Vinkóczy Károly* székesfehérvári tanító szólalt fel, a ki hozzájárult a javaslat-hoz, azonban azt ajánlotta, hogy a gyűlés *rögtön induljon el a kultuszminiszterhez* az elnök adja elő a határozatot és kérdezze meg egyuttal, hogy remélhető-e a tanítók kívánságának ez évben való elintézése. A holnapi ülés napirendje pedig olyatén módon változtatassék meg, hogy az első pont az elnökség referátuma legyen a miniszterrel történt találkozásról.

Barabás István vassvári római katolikus

tanító szólalt fel, a ki ezer tanító kartársa nevében kijelentette, hogy bár különféle módosításokra van megbízása, nem áll elő külön véleménynyel, hanem látván az egyhangu lelkedést, csatlakozik a többséghez.

Balogh Károly nagyváradai szociálista tanító lépett ezután a szónoki emelvényre s azt fejtette ki, hogy bár a tanítóság ettől a kormánytól nem várhat és nem remélhet semmit, éppen ennek demonstrálására még egyszer és utoljára el kell menni a kormányhoz.

Bedőné Trinka Paula általános nagy elentmondás közben a tanítónők számára is ugyanazokat a jogokat követelte, mint a tanítóknak. *Glücklich* Vilma a feminizmusról beszélt, de a türelmetlen és mindenáron az utcára vágyó tanítóság néhány perc alatt lehurrogta.

Moussong elnök berekesztette a vitát. Kimondta az elnök, hogy az egyetemes gyűlés elfogadta *Végh* határozati javaslatát, valamint *Vinkóczy* indítványát, a mely szerint a tanítóság azonnal a miniszter elé vonul és az elnökség tolmácsolja az egyetemes gyűlés kívánságait.

A tanítóság azonnal nyolcas sorokba tömörült és délelőtt tizenegy órakor a Stefánia-uton, *Andrássy-uton*, *Teréz-köruton* és *Podmaniczky* utcán át elindult a kultuszminiszterium hold-utcai épülete felé. Az utakon mindenütt nagy feltűnést keltett a fekete ünnepelőbe öltözött tanítók végnéki menete, a mely több mint egy óra hosszat vonult a Városligetből a Lipótváros felé.

Az elnökség és a tisztikar felment a miniszteriumba, a tanítóság pedig tovább vonult a parlamentig, amelynek az Országház-térre néző hatalmas lépcsőzetén foglalt helyet és ott várta be, míg *Moussong* elnök proklamálja a miniszter választát.

A miniszter elé 50 tagu küldöttség járult. A küldöttség vezetője kifejtette a miniszter előtt, hogy a mostani kongresszus nagy munkát végzett. Előadta, hogy egy határozati javaslatot is készítettek, melyet holnap fognak a kormány elé terjeszteni.

Zichy János miniszter beszédében nagy elismerésének ad kifejezést a határozati javaslatért. Kijelenti, hogy a javaslatot tanulmányozni fogja. A tanítóság ügyének rendezése képezi fő feladatát, ez azonban óriási munka, amit

lélte, aki a diván támlájára dőlve vonaglott a kacagástól.

Maud Jappy, a kis színésznő elragadó, bájos teremtés volt, de *Desrieux* eddig csak néhány jelentéktelen szerepben látta és csak háromszor vagy négyszer találkozott vele.

Megragadta a nő kezét és hosszasan csókolt.

— Esküszöm *Maud*, hogy igazat mondtam . . . szeretem . . . örültem . . . szenvedélyesen . . .

— Ugyan hallgasson, maga gonosz hízog! Eressze el a kezemet . . . figyelnek bennünket!

Félig felemelkedett pongyola helyzetéből és gondosan megigazgatta a tükör előtt félrelibbent selymes hajfűrtjeit.

A költő epedő tekintettel kísért a kis színésznő kecses mozdulatait, aki most rendszeren elhelyezkedett ülésén és komolyságot színlelvé igyekezett a társalgásnak más fordulatot adni.

— Csodálatos gyűrűje van . . . mutassa csak . . .

— Nem valami különös . . . egy vésett onyx, mely a *Chimérát* ábrázolja. Ezt a csalóka képet hajhászom, anélkül, hogy elérhetném, —

mondta a poéta, szomorúan sóhajtvá és szeméit az ég felé meresztve.

— Ugyan ne bolondozzon! Mondja csak, minden nőt megostromol az ilyen szerelmi valomásokkal?

— Nem, nem minden nőt, — mondta *Desrieux* alázatos, őszinte hangon. — De ma akaratlanul is mély vonzódást érzek magácska iránt . . . szonjazom a szerelmére!

Maud csodálkozva nézett rá és mosolygott:

— A la bonne heure! Ez olyan nyílt valomás, amelyet ritkán hallottam! De csalódik, ha azt gondolja, hogy én mindjárt hitelt is adok szavainak! Nem, kedves *Desrieux*! Nem mondom, hogy maga nem tetszik nekem, de azt megengedi ugyebár, hogy vallomása olyan hirtelenül, váratlanul lepett meg, hogy időt kell nyernem a gondolkodásra és ezalatt maga híborítlanul folytathatja udvarlását . . . A poéta ábrándozó, halk hangon válaszolt:

— Holnap utazom . . . már holnap reggel hosszú utra megyek: Spanyolországba, Afrika-ba, Kis-Azsiába, Oroszországba . . . Szükségem van a levegőváltásra . . . Es szeretném, ha magácska lenne az utolsó párisi nő, akinek édes emlékét magammal vihetném hosszú utamra . . .

Maud figyelemmel hallgatta és nagy fáradtságába került megindultságát leküzdeni.

— Mégis különös, hogy éppen engem választott ki a sok közül, mikor Párisban annyi nő van, akiket szerelmével boldogíthatna.

Desrieux észrevétlenül átkarolta kis színésznő derekát és olvatag hangon a fülébe sugta:

— Mert . . . te . . .

— *Desrieux*!

— Biztosítalak *Maud*, hogy egészen nyugodt voltam, mielőtt megláttalak és ennek egyszerű oka az, hogy éppen akkor bucsúztam el mástól . . .

Maud felháborodásában elutasító mozdulatot tett kezeivel.

— Szavamra mondom, hogy igaz.

— Hallatlan vakmerőség!

— Nem, csak ügyetlenség, hogy őszintén bevallottam! Csak azért mondtam, hogy meggyőződtesselek arról, hogy ha veled nem találkozom, akkor nyugodtan hazamentem volna aludni.

— Igazán? . . . Milyen cinizmus!

— Bocsásd meg, kicsikém, ha őszinteségemben túlléptem az észszerűség határát . . .

A szerelem cinizmusa vagy rossz nevelésre, vagy túlzott önhittsége vall!

Tisztelettel értesitem Nagyvárad és vidéke nagyérdemű közönségét, hogy *könyv-, zenemű- és papír-kereskedésemet RÁKÓCZI-UT, Orsolya-zárda épületben a volt KERN-féle fűszerüzlet*

helyén *megnyitottam* A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, maradtam teljes tisztelettel

Ungváry Gergely.

egyszerre megvalósítani nem lehet. A javaslatot minden esetre megfontolás tárgyává fogja tenni. Egyelőre legfőbb óhaja, hogy a tanítók fizetés-rendezésére vonatkozó kész törvényjavaslata szeptemberben tartandó képviselőházi üléseken letárgyalassék.

A miniszter válaszát örömmel fogadták a tanítók. Más verzió szerint viszont elégedetlenek voltak a küldöttség vezetőivel szemben, hogy miért nem adta át a határozati javaslatot már ma a miniszternek, mikor az készen volt és át kellett volna adni.

Betiltották a cirkuszi birkozásokat.

A főkapitány határozata.

A tegnapi nap folyamán két nagyvárad napilap is megírta, hogy a cirkuszban botrányos jeleneteken át zajlanak le a birkozások. A cirkusz ünnepektől primadonnái nem valami kesztyűs kézzel bírnak egymással. A publikum persze nagyszerű zenével kíséri ezeket brutálitásokat, amelyek kitűnő reklámnak bizonyultak.

Dehát ez a jó világ sem tartott sokáig. A rendőrség ugyanis értesült a lapokból, hogy itt emberéletek fognak veszedelemben és hamar közbelépett. Ma reggel *Gerb* Armin főkapitány maga elé idézte a birkozó mestereket és erősen kikelt az ellen a mód ellen, amivel letöltik a birkozásokat. A hatalmas atléták lehajtott fejjel hallgatták végig a dorgatóriumot és csendes sorban vonultak ki a főkapitány zöldszőnyeges hivatalos helyiségéből.

Ezután maga elé hívatta a cirkusz titkárát és közölte vele, hogy a birkozásokat betiltja, mert azok botrányokra vezetnek s már is sok kellemetlenség származott belőlük.

Főnt jártunk a főkapitány urnál, aki a következőket mondta:

— A cirkuszi birkozásokat betiltottam,

— Bámulum okoskodásait!
— Ne bámuljon, Maud, inkább szeressen egy parányit . . .

Ezt fuvolaszerű, lágy hangon susogta, könyörgő szemekkel, miközben szenvedélyesen szorongatta Maud kezét:

— Csak ma szeress és én imádni, csodálni foglak örökké! . . . Ugy érzem, hogy régen keresett ideálot ma este feltaláltam benned! Szeress és olyan szenvedélyes szavakban magasztalom majd szerelmedet, aminőket még sohase hallottál és mégis kitörülhetetlenül a szivedbe vésődnek! . . . Azt akarom, hogy a néhány órák örökre az emlékezetünkben maradjanak! . . .

Maud Jappy szerelemrevágyó lelke úgy vergődött a vallomásra, mint tarka pillangó a gyermek hálójában és minden benső meggyőződés nélkül még gunyolódásra is fakadt:

— Szép, szép, édes barátom, de tegyük fel, hogy meghallgatom és könyörgésének engedve ma szeretem . . . mi történik holnap? . . . Holnapra mindennek vége lesz! . . . Maga elutazik és én . . . maradok.

— Csak akkor utazom . . . ha te is úgy akarsz.

Mélyen egymás szeméi közé néztek. Maud egy láthatatlan erőnek engedve, komoly arccal fölemelkedett:

mert azok már teljesen elfajultak. Különben *nem is volt erre engedélye* a cirkusznak, csak hogy elnéztük a dolgot addig, amíg bajjal nem jártak. Az engedélyük lejár ma. Ők azonban ennek meghosszabbítását kérték. A meghosszabbítást megadom, de csak azzal a feltétellel, hogy ha már ma beszüntetik a birkozásokat. Ha azonban még ma birkoznak, abban az esetben holnap reggel el kell hagynia a cirkusznak a város területét.

A főkapitány ragaszkodik elhatározásához. A cirkusz igazgatósága pedig okvetlen meg akarja ma este tartani a birkozásokat, mivel már is sok jegyet eladtak. Ugy látszik, inkább elhagyják a várost, de nem mondanak le egy este busás jövedelméről.

UJDONSÁGOK.

Egyházmegyei hírek.

Nyári Ignác furtai plébánost a báránai kerület esperes-tanfelügyelőjévé nevezte ki *Széchenyi* Miklós gróf megyés püspök.

Új állások rendszeresítése, az időközben megüresedett állások betöltése és az újonnan szentelt papok elhelyezése több kinevezést és áthelyezést tett szükségessé az egyházmegyében. Ebből kifolyólag *Széchenyi* Miklós gróf megyés püspök kinevezte:

Gyepes Imre nagyszalontai koadjutort szeminárium vicerektorának, segédtanfelügyelőnek és fogházi lelkésznek. Dr *Pataky* Arnold eddig helyettes theologiai tanárt rendes tanárnak; Dr *Ferdényi* Kálmán Szent József intézeti praefectust szeminárium praefectussá, székesegyházi bomiltává; *Fehér* Lajos körösladányi koadjutort Nagyszalotára koadjutornak; *Somogyi* Antal szilágysomlyai káplánt Körösladányba koadjutornak.

Kápláni minőségben áthelyezettek: Csernus

István Endrődről Szilágysomlyóra; *Fonner* Antal Békéscsábáról Endrődre; *Heiler* Nándor Békésszentandrásról Békésre; *Klinghammer* Miklós Orosbázáról Békésszentandrásra; *Rákossy* Ferenc Bethlentelepről Orosbázára; a csanádi egyházmegyéből átvett: *Fejér* Imre Kondoros-tanyára helyi káplánnak; *Domanek* Pál békéscsabai káplán Debrecenbe thesianumi II. praefectusnak; *Dominyák* István karkáplán Békéscsabára káplánnak; *Papp* Béla debreceni káplán székesegyházi karkáplánnak; *Ambrus* Tibor Nagyvárad-Ujvárosról Debrecenbe; *Debreczeni* Kálmán Nagyvárad Velencéről Szent József intézeti II. praefectusnak; *Tóth* Kálmán Endrődről V. Velencére.

Az *ujmisések* közül kinevezettek: *Dráveczky* Zsigmond káplánnak Nagyvárad-Ujvárosra; *E. Bakacs* Iván Endrődre; *Baumgartner* Endre Bethlentelepre; *Kocska* József ideiglenesen házikáplánnak küldetett Eötvösre gróf Széchenyi Pálhoz; *Schriffert* Béla felsőbb tanulmányok végzésére a bécsi Augustineumba, s végül *Follmann* Géza diakonus szentföldi tanulmányra megy.

* **Személyi hír.** Dr *Erdős* Adolf bőrgyógyász néhány heti tanulmányutra utazott.

* **Báró Podmaniczky a vármegyén.** Alig pár hete annak, hogy dr *Miskolcsey* Ferenc, Biharvármegye főispánja, kinevezte báró *Podmaniczky* Károlyt a megyéhez közigazgatási gyakornoknak. Az új közigazgatási gyakornokot az alispáni hivatalhoz, *Bartos* Elemér aljegyző mellé osztotta be ideiglenesen. Tegnap pedig arról értesítette a főispán az alispánt, hogy a kinevezést véglegesítette.

* **Lányi Antal sikere.** Annyi küzdés és vergődés után végre diadalmas iveléssel röptült tegnap a felbők felé a nagyvárad pilóta Lányi Antal honvédőhadnagy. A jelen esetben főleg az bir fontossággal, hogy a gép teljesen a saját konstrukciója, úgy a modell, mint a

— Haza megyek . . . amint mondtam, otthon várnak rám . . . de visszajövök . . . Zálogul itt hagyom magánál ridikülömet . . . egy óra múlva visszajövök.

— Ha megengedi, elkísérem . . .
— Nem, nem akarom . . . ne erőszakoskodjon . . . Fontos okaim vannak! Egy óra múlva itt leszek! . . .

Desrieux elkísérte az ajtóig és hosszú, epedő tekintettel bucsuzott tőle.

Tíz perccel később már boldogabb volt, mint valaha . . . Hirtelen árnyék borult szép férfias arcára. Gépiesen játszadozott a fémér, börtársakban függő csebecbecékkal . . . A csinos, kis tárgyakat idegesen babrálta végig reszkető ujjával: az írót, körömtisztítót, kis tükröt és az ezüstből készült, zománcozott négylevelű lóherét. Azután gyűrűjével megcsengette az asztalon álló poharat, mire a pincér odaugrott hozzá.

— Kérek irószert!
A pincér előhozta és Desrieux rövid habozás után ezeket írta:

„In adott Maud! A jelenkor egyik legartalmasabb poétája, fenséges, magasztos jelenetet gondolt ki . . . hallgasd meg! Egy fiatal és szép szerelmespár végre odáig jutott, hogy hosszú, nehéz küzdelmek után a boldogság rávébe juthasson . . . Csak az ajtó vá-

lasztja meg el őket a menyébeli üdvösségtől . . . ezt le kell törniök! . . . De előbb édes álmokban ringatóznak, arról a szép életről, mely feljők mosolyog! A két fiatal bolond (majd meglátja, hogy bolondok) megelégedett a képzelte álommal és együtt ment a halálba; mert élni, — úgy mondták, — a szolgálk is tudnak . . .

Mondtam, hogy bolondok és mégis arra kérem magát, szép Maud, hogy kövessük példájukat és elégedjünk meg mi is a boldogságról szótt, szép álmunkkal! Fogadja el tőlem a gyűrűt, mely annyira megnyerte tetszését és őrizze meg a szerencsevadász szerény emlékével . . . Isten önnel! Emléke bennem örökké élni fog! . . . A. D.

Ü. i. Ne nehezteljen, hogy ridiküljét felbontottam és a gyűrűmet belecsempésztem . . . Ne kacagjon rajtam . . . inkább értse meg ideális eljárásomat! . . .

Mikor Maud visszatért, a főpincér átadta neki a levelet és a táskáját . . . A kis színeszű többször mohón átolvasta a sorokat, miközben hol elsápad, hol pedig elpirul . . .

Eleinte kicsinylőleg váliat vont . . .
Azután mosolyt erőltetett . . .
De a szive táján mélységes fájdalmat érzett . . .
George Maurevert

**A legújabb
nyári czipő ujdonságok**

**MOSKOVITS Bémertéri fióküzletében.
Szabott gyári egységáruk.
Telefon 687**

felszerelés. A rákosi repülőtéren szállott föl az «Est» nevű hattyu fehér biplánján több száz főnyi közönség előtt. A biplánon három utas számára van hely. A bátor pilóta egyedül szállott föl és az első felszállás gyönyörűen sikerült. A tehetséges pilótát, akit a mi városunk nagy nehezen vett pártfogásába, most már úgy emlegetik, mint a legkitűnőbb pilóták egyikét. Lányi indulni fog az augusztus 15-én kezdődő magyar körrepülésen, amelyen új gépével fog szerepelni. Sikert és szerencsét kívánunk neki.

* **A pápa követe a király vendége.** A bécsi eucharisztikus kongresszusra küldendő vatikáni képviselők vezetőjét *Ferencz József* király meghívta a Szentszék osztrák-magyar nagykövete útján, hogy legyen vendége, a pápai delegátus a bécsi Burgban fog lakni. Az a megleszteltetés is várja az eucharisztikus küldöttség vezetőjét, hogy az olasz határtól kezdve Bécsig udvari különvonaton fog utazni, mint a fejedelmi vendégek.

* **Winkler Lajos halála.** Az egész város közönségénél mély részvétet keltett *Winkler Lajos* nyug. polgári iskolai igazgató halála, mely életének 66. évében Sátoraljauhelyen vasárnap este, hosszas szenvedés után következett be. Az elhunyt derék férfi széles körben becsült és tisztelt tagja volt évtizedeken át Nagyváradi intelligens társadalmának. Még egész ifjan, ezelőtt 43 évvel jött Nagyváradra, az ág. hitközség iskolájához mint tanító, de csakhamar a községi polgári iskolához lépett át s ezen iskolánál szolgált mint tanító, később mint igazgató a város ügyét, fáradhatatlan buzgalommal, odaadással. Mint hírlapíró már negyven évvel ezelőtt dolgozott a régi Biharban, majd a Nagyváradnak volt munkatársa. Az utóbbi időben lapunkat is sokszor kereste fel érdekes reminiscenciákkal, eredeti és fordított magvas cikkeivel. Negyven évnél hosszabb szolgálat után, néhány esztendővel ezelőtt lépett nyugalomba s előbb Budapestre, majd Sátoraljauhelyre költözött, ahol szerettei körében kisenvedett. Nején szül. Rimler Mária kivül két fia és egy leánya, továbbá unokái és nagyszámu rokonsága, köztük *Rimler Károly* polgármester gyászolja elhunytát. A családi gyászjelentés a következő:

Özv. *Winkler Lajosné Rimler Mária* feleség, fiai: dr. *Winkler Lajos* ügyvéd és felesége *Fejér Olga*, *Winkler Szilárd* főhadnagy és felesége *Göllner Aranka*, leánya: *Mártha*, unokái: *András* és *István*, mély fájdalommal tudatják a rokonok, barátok és ismerősökkel, hogy forrón szeretett férje, apjuk és nagyapjuk *Winkler Lajos* ny. polgári iskolai igazgató és hírlapíró jun. hó 30-án este 7 órakor hosszas szenvedés után, áldásos élete 66. évében elhunyt. Drága halottunk földi maradványai f. hó 2-án d. u. 2 órakor fognak az ágost. ev. egyház szertartásai szerinti ima után Nagyváradra szállítottatni és a családi síhelyen örök nyugalomra helyeztetni.

* **A kamara teljes ülése.** A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara ma, szerdán, július 3-án délután 3 órakor, saját helyiségében teljes ülést tart, amelyen fontos ipari, kereskedelmi és közgazdasági kérdések kerülnek tárgyalásra.

* **Postahivatal Mezőgyánban.** A nagyváradi postaigazgatóság közönségesen teszi, hogy a biharmegyei Mezőgyán községben működő s távbeszélővel egyesített postagynökséget ez év július hó 10-én postahivatali alakítja át. Az új postahivatalhoz tartozik a községen kívül Kéza posta is.

* **Sülyed a föld.** Volt min csodálkozniok pár hét óta a szerepieknek. Ugyanis a község határában levő legelőről 2-3 hét óta állandóan tűnt el, hol birka, hol juh. Eleinte tolvajra gondoltak. Később, amikor látták, hogy nem bírnak a tolvajra reá akadni, alaposabban kezdtek utána nézni a rejtélyes eltűnések okának. Meglehető felfedezésekre jutottak. Ugyanis a legelőn körülbelül fél kilométernyi területen sok helyen lesülyedt a föld. A sülyedés helyén majdnem szabályszerűen négyszögletes üregek tátongtak. Ezek nyelték el az állatokat. A sülyedésről azonnal jelentést tett az előjáróság. A jelentésre ki is ment dr. *Telegdi Károly* geológus s kutatni kezdte a földbeomlások okát. Különös felfedezésre bukkant. A föld felszíne alatt már régebbi idő óta üregek voltak, amelyek a sok tavaszi esőzéstől megteltek. A nagy melegben elpárolgott a víz s ezért omlott be a föld oly sok helyen. Dr. *Telegdi* észleleteiről jegyzeteket készített s rövid idő múlva több geológus társaságában fog visszatérni, folytatni a vizsgálatot. A második vizsgálat arra fog kiterjeszkedni, hogy mikor és miért támadt a különös alakú üregek?

* **Öngyilkos öregasszony.** *Kismarja* községben Cs. *Nagy Jánosné* 85 éves asszony tegnap reggel 4 órakor az udvaron levő kutba ugrott. Borzalmas tettét senki sem látta, s csak nagykesőre vették észre a szomszédok az öngyilkosságot. Mikor kihúzták a vízből, már halott volt.

* **Tűzoltók, mentők.** A nagyváradi tűzoltók és mentők most számolnak be a folyó év első felében végzett működésükről. A kimutatás szerint a mentők összesen 361 esetben nyújtottak segítyt balesetek alkalmából, ebből 73 esik június hóra; betegszállítást 349 esetben végeztek. A tűzoltók összesen 45 tüzesetnél vonultak ki ebben a félévben, június hóban pedig hatszor.

* **Betörés.** *Auspitz* *Abrahám*, 18 éves kekedősegéd tegnap hajnali 3 óra tájban, a Kozlovári-utcai zsidó templom ajtaját feltörte s a templom belsejét fosztogatni kezdte. *Bocsok* *Tamás* rendőr tettenérte és bekísérte a kapitányságra, hol lezárták s ellene a bünvádi eljárást folyamatba tették. Kihallgatása során beismerte tettét s azt adta elő, hogy azért akart lopni, mert pénzre volt szüksége.

* **A féltékeny férj.** *Unterreiner* *Márton* bádogos és szerelő, a Szántó-ház házmestere szerelmi féltékenységből összeveszett feleségével, *Karácsonyi Juliskával*. Veszekedés közben többször arcul ütötte öklével s kést rántott rá és leszurással fenyegette. Felesége a rendőrségre menekült és bepanaszolta. *Unterreiner* *Márton* ki több ízben volt már büntetve, a rendőrség letartóztatta, ellene az eljárást megindította s előlelete iránt több városba megkeresést intézett.

* **Zivataros idő.** Amíg mi hétfő délután meleg, verőfényes időt élveztünk, addig a vármegye egyes részein nagy vihar tombolt. Igy *Mezőtelegd* község környékén tegnap este fél 10 órakor kezdődött a vihar. *Mogyorónagy* ságu jégszemek estek eleinte, majd később pedig sűrű záporosó. A jég nagy kárt okozott úgy a buzában, mint a szőlőben. Különösen sokat ártott a szőlőnek, mert a szőlő most virágzik. Hasonló nagy viharról ad hírt *Elesdi* tudósítónk is. Nemcsak *Elesdi* községben, hanem a környékbeli hegyeken is óriási vihar volt. Itt is a szőlőben okozott legnagyobb kárt. Tegnap este Nagyváradra is megérkezett a vihar, mely egy kis jéggel járt s elvonult a hegyek felé.

* **Száz éves ember halála.** Kedves embere volt az atyásiaknak az öreg *Asztalos Antal*. Mindenki «öreg zsidónak» hívta, mert fiatalabb korában hosszú ideig bérlő volt. Pedig az öreg *Asztalos* római katolikus vallású volt. Állandóan magyar ruhában járt, éppen ezért és népszerűségéért szerették nagyon. Tegnap azonban a 100 éves ember hirtelen rosszul lett s meghalt. Temetésén az egész község résztvett. Végrendeletében több jótékony alapítványt tett.

* **Napszurás.** Itt van a nagy meleg. A fojtó forróságnak meg van már az első áldozata. Felsőldi *Imréné hegyközségi* asszony kint dolgozott a község határában. A nagy melegben napszurást kapott s még mielőtt segíthettek volna rajta, meghalt.

* **Vizbe fullt.** A tegnapi nagy melegben kiment *Petrus Sándor* bárándi legény fürödni a község határában levő sárnyomóra. Fürdés közben elkábult a nagy melegtől a vízbe bukkott s megfulladt. A mezőn járók találják reá hullájára.

* **Öngyilkos kereskedelmista.** *Győri* *Ferenc* 19 éves felsőkereskedelmi iskolai tanuló Kőrösi-utca 30 szám alatti lakos tegnap reggel 5 órakor az Ezredévi emléktér egyik padján hét miliméteres flobert pisztollyal szíven lötte magát. A rendőrség címére levelet hagyott, melyben apjának címét közli s csak annyit írt benne «nem érdemes élni». A rendőrség Orosz-házán lakó atyját értesítette s a hullát kiszállította a hullaházba.

* **Bezárt vásár.** Az állatok egyik legveszedelmesebb betegsége, a lépfene miatt tiltotta most be a hatóság, Mezőtelegdnek a heti vásárait. A lépfeneben nagyon sok szarvasmarha hullott el. Ezért kutatni kezdték, hogy honnan eredt a betegség. Kiderült, hogy *Kabaláspatak* községből a hetivásárookra felhajtott állatok hozták magukkal a betegséget. Mindkét község állatforgalmát bezárták. Ez különösen súlyosan érinti Mezőtelegd községet, mert hetivásárait nem tarthatja meg egy ideig.

* **Nagy Endre előadása.** Ma már plakátok hirdetik Nagyváradon, hogy *Nagy Endre* író, népszerű conferencier csütörtökön kit rendkívül különleges előadást fog itt tartani a választójogi liga propaganda-alapja javára. A délután tartandó mese-délután (mely felnőtteknek is szól) és az esti conference helyérai ugyanegyformák. *Vidor* *Manó* Rákóczi-uti könyvkereskedésében a jegyek elővétele már megkezdődött. Páholy (négy személyre 8 kor), zsölle 2 kor., kórsek 1 kor., erkély 60 fillér. Mindkét előadást a Vigadó nagytermében tartja *Nagy Endre*.

* **Uj sport játék.** Igen szép és teljesen új sport tüzésre alkalmas találmány jött forgalomba, mely olcsóságánál fogva rövid időn belül úgyszólván mindenkinél nélkülözhetetlen lesz, felnőttek, hölgyek és gyermekek részére, test-edző, szem és kezűgyesség kifejlesztésére annyira olcsó, hogy bárki is megszerezheti, mert 1 koronától 3 korona árban és 3-féle nagyságban kaphatók. Egyedül *LADÁNYI JÓZSEF* puska-műves sport üzletében Rákóczi-ut Moskovits palota. A M. kir. löpor áruda, telefon 269. Tanoncok felvétetnek.

* **Üzlethelyiség azonnal kiadó,** *Szent János-u. 22.*

Középiskolai

magánvizsgára, érettségire, javító vizsgákra egész nyáron át készülhet a **dr. Kállay-fele szemináriumban** (Budapest, IV. Kaplony-utca 5. Telefon 125-38.) Eredményei köz-tudomásulag kiválóak.

Tanítók és tanítónők választása.

Viharos iskolaszéki ülés.

Tegnap volt a nagyvárad-i községi iskolaszék alakuló, választó és rendes közgyűlése.

Az ujonnan választott iskolaszék tagjai ezuttal tették le a törvény által előírt esküt. Azonban több tag későbbben, a választások megkezdése után érkezett s ezeknek a szavazatát az elnök nem fogadta el, mert még nem tették le az esküt. Ez ellen az illetők tiltakoztak, de az elnök hajthatatlan maradt. Azonban előzetesen a felügyelő-igazgató Szokoly Tamástól, aki szintén nem tett akkor még esküt, már elfogadta a szavazócédulát s a többi közé keverte, miért is újra szavaztak.

Az első állás betöltése után az esküt letette dr. Adorján Emil, Szokoly Tamás és dr. Popper Akos is és így a további választásokban már ők is részt vettek s a vihar elsimult.

Az alakuló ülésen Rimler Károly polgármester elnököt s az iskolaszék jelenvolt választott tagjait letették az esküt.

Ezután dr. Molnár Imre közlekedése alatt az iskolaszék elnökévé újból dr. Thury László, alelnökévé dr. Adorján Armin, főgondnokává Komlóssy Józsefet választották meg.

A megalakulás véget érve, a választásokra tértek át, dr. Thury László elnöklése alatt.

Első sorban a községi polgári leányiskolához egy németnyelvűre képesített segédtanítónő választására került a sor. Több pályázó volt, de csak négynek van meg a német nyelvű képesítése.

Első sorban afelett határoztak, hogy csak a négy német nyelvű képesítésű pályázót bocsáják választásra.

A szavazásnál mint már említettük, az elnök dr. Adorján Emil és dr. Popper Akos szavazatát nem fogadta el, azon indokból, hogy még nem tették le az esküt. A szavazásra jelentkezőket azonban jegyzőkönyvbe vették. Szokoly Tamás szavazatát azonban Riz Mihály bevette.

Dr. Popper Akos és többen azt kívánták, hogy most, a szavazás megszakitásával az esküt vegye ki az elnök.

Dr. Thury László ezt megtagadta, mert most nem mint iskolaszéki elnök, hanem mint a községi bizottság által a választás vezetésére kiküldött elnök működik. A szavazást meg nem szakíthatja.

Dr. Adorján Emil nem helyezt szót a szavazásra, de elvileg kifogásolja az elnök eljárását. Ott a törvényhatóság választotta meg s tiltakozik az ellen, hogy iskolaszéki tag minőségének gyakorlásában korlátozzák.

Dr. Thury László kijelentésétől el nem áll. Csak azok szavazhatnak, akik letették az esküt.

Szokoly Tamás annak megállapítását kéri, hogy akik szavaztak, mind letették-e az esküt. (Zaj).

Dr. Thury László elnök nem enged meg semmi indítványt. Felszólalásoknak választás közben nincs helye. Akik az ő intézkedését sérelmesnek tartják, felebbezzék meg a határozatot.

Mivel azonban Szokoly Tamás szavazott, új szavazást rendel el.

Ezzel a vihar elült s a községi polgári leányiskola segédtanítónői állására szavaztak újból.

Megválasztott Kovács Pirocska tanítónő.

Ezután az elnök méltányossági okokból a választást felfüggesztette s az elkésztettek letették az esküt és a további választásokban résztvettek.

A polgári leányiskolához segédrajztanító-nőnek Sándor Klára választott meg.

A polgári fiúiskola rendes tanítói állására pályázók közül Szegedy Gézát, mivel nem a megfelelő szakokra bír képesítéssel, a választásból kizárták s így az egyedüli megfelelő képesítéssel bíró pályázót: Weisz Jakabot választották meg.

A polgári fiúiskolához segédtanítónővá Boros Béla egyedüli pályázó lett megválasztva.

Ezután dr. Thury László elnök megnyitotta az iskolaszék rendes ülését.

Dr. Thury László elnök hosszabb elnöki megnyitójában vázolta a községi iskolák múltját és a jövőben követendő irányt. Felsorolta mindazokat a létesítendő dolgokat, amelyek szükségesek iskoláink modern kifejlesztésére. Végül megköszönte az iránta megnyilatkozott bizalmat. A beköszöntő általános tetszést váltott ki az iskolaszék tagjainál.

Dr. Adorján Armin alelnök szintén köszönetet mondott megválasztásáért.

Dr. Molnár Imre elismeréssel fogadja az elnök szép beszédét. Rámutat azonban arra a szegényfolttra, hogy a hegyen 300 gyermek iskola nélkül van. Kéri az elnököt, hogy a hegyi iskolák megvalósítására törekedjék első sorban.

Ezután rátértek az elnöki jelentésre, amelyben kegyeletesen emlékezik meg Winkler Lajos nyug. polg. iskolai igazgató haláláról. Az elhunyt 38 évig szolgálta nagy buzgalommal, eredményes törekvéssel a város tanügyét és a sajtó útján kifejtett tevékenységével hasznosan munkálkodott.

Dr. Molnár Imre megilletődéssel fogadja annak a férfinak halálhírét, aki 43 évi ideális működésével nagy érdemeket szerzett. Indítványozza, hogy ezen érdemeket az iskolaszék jegyzőkönyvében örökítse meg s az özeveghez részvételt intézzon.

Az indítványt egyhangulag elfogadták, dr. Döri Ferenc azon pótlásával, hogy a Nagyváradon végbemenő temetésén az iskolaszék testületileg vegyen részt.

A tanszemélyzet beosztását elfogadták.

A délelőtti egyfolytában való oktatásra vonatkozó tanórarendet az elnökség újból tanácskozás tárgyává tette, de a hitoktatásra nézve kellő megállapodásra nem tudtak jönni. Tehát változatlanul terjesztette az elnökség jóváhagyás végett a tanfelügyelőséghez. Kéri az elnökséget, hogy az iskolaszék kérje a tanfelügyelőségtől annak jóváhagyását, csak egy évre, próbaképen.

Dr. Molnár Imre próbaképen elfogadja a tanórarendet.

Gábel Jakab kísérletképen sem fogadja el a tanrendet, míg a vallásoktatás kérdése kielégítőleg megoldva nem lesz. Az akadályok nincsenek elhárítva. A vallásoktatást egy évre sem lehet felfüggeszteni.

Materny Imre próbaképen elfogadja a tanrendet, de jóakaratot kér a felügyelő-igazgató részéről.

Imrik S. Zoltán nem hive a délelőtti oktatásnak, de mivel az iskolaszék már állást foglalt, a kísérletet, aggodalmának fentartásával elfogadja. Ajánlja, hogy az akadémiai quadran-sokat hozzák be.

A tanrendet elfogadták s kéri, hogy egy évre hagyja jóvá azt a kir. tanfelügyelőség.

A drezdai rajztanítói kongresszusra és rajzkiállításra, a város által megszavazott 300—300 korona segéllyel Pál Ilona tanítónőt és Petrás János tanítót küldi ki az iskolaszék.

Apróbb ügyek elintézése után az ülés fél 7 órakor véget ért.

Serényi Béla választól között.

Besztercebánya, jul. 2.

(Saját tudósítónktól.) Serényi Béla gróf ma ideérkezett és holnap beszámolóit fog tartani választóinak.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Szerda: Barátságból — ezt követi a Box mérkőzés.

Csütörtök: Cox és Box — ezt követi a Box mérkőzés.

Boxmeccs.

Tegnap este volt az első boxmérkőzés a színházban. A nézőtérén szinköri hangulat uralkodott s abszolúte nem lehetett konstataálni az izgalmas feszültséget és türelmetlenséget, ami pedig mindég jelentkezik, valahányszor szenzációsabb dolog kerül bemutatásra.

A mérkőzés előtt egy picurka darab lármázott a színpadon: Pentek este. Valahogy átestünk rajta és egy intózatot átokkal megterhelve, megszabadultunk a kis haragos darabtól. Következett a boxolás. Ez a sportág igazán csak játéknak jó és szép. Az ember legnemesebb szerve, a fej állandó püfölés alatt áll s ennél kellemetlenebb látvány nincs. S hogy az érdeklődés kicsiny, mondhatni semmi iránta, annak az a magyarázata, hogy nem ismerik, nem értik s engedőleg nem is érzik még nálunk.

Némi érdekességet adott a küzdelemnek az a momentum, hogy egy fehér állott szemben egy feketével. Az első pár Peterson néger és Hamelok dán bajnok volt. A küzdelem 6 rundból állott s mindenik rund 2—2 percig tartott. A mérkőzést 3 tagból álló zsüri vezette és bírálta. Az eredményt az ütések száma szerint állapították meg. Eszerint Peterson adott 23 ütést, míg Hamelok 27-et. Tehát a győző Hamelok.

A második pár Gannon és Bobby volt. Gannon, a fehér, meglepetésszerűen veri eleinte a hatalmas néger mestert. De hamar kiismerül és többször összeroskad. Győztes Bobby. Gannon adott 13 at, Bobby 25-öt.

Gannon nagy mérgesen odafurakodik a végén a zsürihez és németül kiáltja.

— Hiszen maguk nem értenek ehhez!

Holnap 10 rundra mennek.

Bobby, Peterson, Gannon, Curli. Ma este zajlik le a nyári szinkörben a második izgalmas box mérkőzés. Bobby Dobbs, a néger kolosszus, aki hatalmas izmaival úgy dolgozik, mint egy cséphadaró, Jerry Peterson, a bámulatos fürge keletindiai szerezsen öklölvívő, Barney Gannon, a box hazájának Irországnak és Angliának ünnepeit öklöző mestere és F. W. Curli, a nagyszerű traininggel rendezkező olasz boxbajnok a tegnapi eredmény után ma még nagyobb hévvel s erőfeszítéssel vívják meg az öklöharcot. A szerda és csütörtöki előadások leszalított vagyis a rendes szinköri helyárrakkal tartatik meg.

IRODALOM.

A Szigligeti-Társaság új tisztelőbeli tagja. Lapunk tegnapi számából tévedés folytán kimaradt a Szigligeti-Társaság közgyűlésének a befejező része, a tisztelőbeli tagok megválasztása. A társaság Rádi Odón elnök indítványára egyhangú lelkesedéssel választotta tisztelőbeli tagokul gróf Széchenyi Miklós v. b. t. t. megyéspüspököt, Hlatky Endre főispánt és dr. Kollányi Ferenc praelátus-kanonokot, akiknek tisztelő küldöttség fogja átadni a Szigligeti-Társaság díszes oklevelét.

NYILTTÉR.

BENEDEK TESTVÉREK

„Mosóleány“ fűszer-nagykereskedése, Nagyváradi (Zöldfa-utca 8.)

ajánlja a „BENEDEK“-SZAPPANT darabja 30 fillér,

amely száraz állapotban ruhamosásra kiválóan alkalmas. Legolcsóbb fűszerek és friss nápolyi főzelékek forrása. Mexikói kávéhozatal. —

Pörkölt kávé árak:

4-féle zamatu	1/4 kg. K	1.—
8-féle	1/4 kg. K	1.10
12-féle	Benedek-keverék 1/4 kg. K	1.25

Megjegyzendő, hogy 1 kg. pörkölt kávé 1 kg. 25 deka nyers kávénak felel meg.

SPORT.

Budapesti tízviselők football-csapata Nagyváradon.

A NAC agilis vezetősége a legközelebbi vasárnapra ismét értékes sport attrakcióról gondoskodott, amennyiben lekötötte egy mérkőzésre a fővárosi Tízviselők labdarúgó egylete football-csapatát. A csapat tagjai valamennyien állami és magántízviselők, mindnyájan kitűnő footballisták, akik különböző első osztályú csapatokból váltak ki és verődtek össze egy csapatá.

A csapat rendkívül erős és a N. C. kiváló ambíciójáról tesz tanúságot, hogy lehetőleg erős csapatokkal bocsátkozik mérkőzésbe. A mérkőzés előtt a NAC II és NAC fehér csapatai is játszanak a rendezőség által még ezután meghatározandó ellenfelekkel.

TÁVIRATOK.

Elmaradt közös miniszteri tanácskozás.

Budapest, július 2.

(Saj. tud.) Félhivatalosan jelentik, hogy a közös minisztertanácskozást elhalasztották. A tanácskozás 8-ikán lesz megtartva.

Óriási forgószél Amerikában.

London, jul. 2.

(Saját tud.) Attava állam Reguia városában óriási forgószél dühöngött. A szél több középületet elpusztított. A halálesetek száma eddig 50, a sebesülteké 200. Legtöbb a vesztesség az állami telefonközpontban, mely teljesen rommá lett. Itt 30 halottat emeltek ki eddig a romok közül.

Itéletidő Egerben.

Eger, július 2.

Ma délután 5 órakor óriási zivatar volt. A villám több helyen lecsapott. Egy Bögös nevű hivatalnok családja volt együtt épen, mikor a villám lakásába csapott. Bögözt a villám agyonhajította. Az utcán egy villámcsapás oly erővel hatolt Szabó Leo postatisztra, hogy megőrült.

KÖZGAZDASÁG.

Gabona üzlet.

Budapest

A gabonatözsde tegnapi szilárd volt az irányzat.

Határidők sárlata:

Májusi buza	— — — —	11.25
Októberi buza	— — — —	11.73
Októberi rozs	— — — —	9.56
Októberi zab	— — — —	9.53
Májusi tengeri	— — — —	7.76
Júliusi tengeri	— — — —	8.79

Budapesti értéktözsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése

Magyar hitelrészvény	— —	837.—
Osztrák hitelrészvény	— —	640.75
Jelzálogbank	— —	460.—
Leszámitoló és pénzváltó	— —	539.—
Városi vasut	— —	416.50
Közuti vasut	— —	768.—
Osztrák államvasut részvény	— —	732.50
Salgótarjáni köszén	— —	753.—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Kátránypapír:

21 kilós tekercs	...	K	2:20
29 >	>	>	3:50
35 >	>	>	4:00
40 >	>	>	5:50
55 >	>	>	7:00
34 > elszigetelő	...	>	4:50

Kondor Dezső

Nagyváradi, Nagypiac-tér 1. Telefon 969.

HRITZ ANTAL

cukrászdája Nagyváradi, Széles-utca

BALOGH-féle házban.

Elfogadok minden alkalomra cukrász sütemények (különlegességek) elkészítését jutányos árban, ugyancsak kapható naponta kitűnő minőségű fagyalt és jegeskávé is. Megrendeléseket házhoz szállítok. :-:

TELEFON 12-67.

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este
Nagyváradi ind.	7 49	9 50	2 19	4 39	8 10
V.-Velece >	7 59	10 00	2 29	4 49	8 20
Rontó >	8 16	10 16	2 46	5 06	8 44
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 51	5 11	8 49

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Püspökfürdő ind.	8 59	10 59	3 29	7 11	9 29
Rontó >	9 04	11 04	3 34	7 16	9 34
V.-Velece >	9 17	11 19	3 47	7 51	9 47
Nagyváradi érk.	9 27	11 29	3 57	7 41	9 57

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este
Nagyváradi ind.	8 00	10 01	2 30	4 50	8 31
V.-Velece >	8 10	10 10	2 40	5 00	8 41
Rontó >	8 26	10 26	2 56	5 16	8 56
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	3 03	5 23	9 03

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Félix-fürdő ind.	8 40	10 39	3 10	6 50	9 10
Rontó >	8 47	10 46	3 17	7 08	9 17
V.-Velece >	9 00	10 59	3 30	7 20	9 30
Nagyváradi érk.	9 10	11 09	3 40	7 30	9 40

* Csak bezárolag szeptember 15-ig közlekedik.

Kovács Zsigmond

műasztalos

géperőre berendezett

ipartelepe

Szacsavay-utca 70. sz.

Telefon 10-87.

Szalonna, prima, pörkölt, nehéz áru legjutányosabban kapható. Mindennemű termények vétele és eladása.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részv.-társ. áruosztály.

Teleky-utca 3-ik szám, Telefon 172.

Ungváry és Tokai

Bankbizományi birtokvásárlási, eladási és erdő becslési irodája

RÁKÓCZI-UT 10. SZAM.

Helybeli és vidéki telefonszám 725

13050—1912. sz.

Hirdetmény.

Az 1881. évi XLI. t.-c. 34. § a alapján közhírré teszem, hogy a Páris-patak szabályozása folytán szükséges területekre nézve a kereskedelemügyi m. kir. minister ur 2640—I. A—1912. sz. a. kelt leiratával a kisajátítási jogot engedélyezte.

A kisajátítási eljárás határidejéül Nagyváradi város közigazgatási bizottsága 1912. évi július hó 25. napjának d. e. 10 óráját tűzte ki, az összejevetel helyéül pedig Nagyváradi város székházának bizottsági termét jelölte ki.

Erről az összes érdekeltet azzal értesitem, hogy a vonatkozó tervek, valamint a kisajátítandó területek összeírása 1912. évi július hó 1-ső napjától kezdődőleg a város közigazgatási kiadóhivatalában 15 napi közzemlére vannak kitéve s azok a hivatalos órák alatt megtekinthetők s az érdekeltet a tárgyaláson saját érdekükben annál is inkább jelenjenek meg, mivel az távollmaradásuk esetében is meg fog tartatni.

Nagyváradi, 1912. június hó 21.

Rimler Károly,
polgármester.

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik minden-nemű bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyó-sít házakra és földhirtokokra.

LENGYEL JÓZSEF

épület- és diszmű-bádogos, vízvezeték-, fürdő-
szoba- és szagtalan angol klozet berendező

elfogad

házak, tornyok, kastélyok

állandó jókarban tartását

Költségvetéssel úgy helyben, mint vidékre
díjtalanul szolgál.

Bádogos és szerelő-telep:

Beöthy Ödön-utca 78. sz.

Helyi és vidéki telefon 338 szám.

**Sarkady és Szánthó
TORONYÓRA GYÁRA**

Nagyvárad, Damjanits-utca 30.

Ajánlja 1 hétben egy-
szer felhuzandó és 1
napban egyszer felhu-
zandó toronyóráit
„szegecs“ és „szabad-
lengésű“ járattal, réz
kerekekkel. Olcsó árak.

TÖBB ÉVI JÓTALLÁS.

Villanyerő
berendezés.

Arjegyzék kívánatra.

Saját ház.

Nagyvárad város
VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzó-
lámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a
közönség rendelkezésére áll. Telefon rende-
lésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-
tási és erőátviteli berendezé-
sek felszerelését.

Csillárok,**izzólámpák**

állandóan nagy választékban kap-
hatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni tek.
Cimet, hogy társas viszonyunk megszűnván,
néhai apósom **SCHOPPER GYÖRGY** 32
év óta fenálló jó hírnevű

gépjavító műhelyét

saját vezetésem alatt tovább fentartom.

Elvállalok és készítek minden e szakmába
vágó munkát gyorsan és pontosan, u. m.: **réz-
és vasöntést, henger rovátkolást és
kőszőrülést, cséplőgép javítást, teljes
malemberendezést és javítást, olaj-
magzúzó hengerek készítését, fesszűrő
javítást, transzmisszió tengelyek, függő-
álló és fali csapágy készítését és sze-
relését.** Továbbá saját készítésű fehér fém
(compozicio) különféle minőségekben.

Munkám jóságáért és pontosságáért felelő-
séget vállalok, mivel 11 év óta az üzletveze-
tésben közreműködtem.

Amidőn nagybecsű pártfogásáért esedezem,
magamat szolgálataira mindenkor felajánlva,
maradok

kitűnő tisztelettel

SCHOPPER GYÖRGY VEJE

ROHOSKA PÁL

NAGYVÁRAD, Sáncz utca 22.

FÉLIX-FÜRDŐ

nyári és téli gyógyhely. Európa leggazdagabb kénes hévviz forrása. Víz hőfoka 49° C. 17 millió

liter víz mennyiség.

Csuz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen. 1909-ben 9200 beteg hagyta el
gyógyultán, javultán a páratlanul hatásos fürdő gyógyforrásait. **Fenizió rendszer október 1-től**
május hó 1-ig. Elsőrendű ellátás, reggeli, ebéd, vacsora, fűtés, szoba világítás, egyszeri fürdés a Ferencz-fürdőbe pokrő-
czozással hetenként **56 koronába** kerül.

A Viktor szálló folyosója össze van kötve a fürdővel. A folyosókon lévő kályhák állandóan fűtve vannak. Bár-
milyen időben meghülés veszélye nélkül lehet a kurát eredménnyel használni.

Posta, távirat, interurbán telefon, állandó gyógyszerár a fürdő telepen. Prospektust küld az
Igazgatóság.

„STANDARD” TÁRSASÁG VEGYÉSZETI GYÁR

BUDAPEST, IV. MAGYAR-UTCZA 44. SZ.

Poloska, moly és egyéb féregirtást egy évi jótállással vállalunk vidéken is.

Poloska és egyéb féreg irtáshoz ajánljuk szabadalmazott gázfejlesztő anyagunkat, melynek egyszerű alkalmazásával a poloskától végleg megszabadulhat,

1 szobára elegendő anyag 5 koronába kerül.

Feltétlen biztos hatású sváb és ruszni irtószer
kilója 4 korona.

Légyirtó folyadék és por kilója 4 korona.

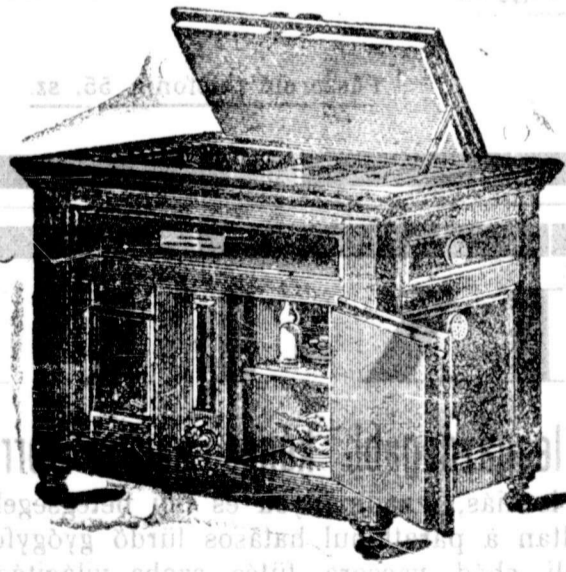
Patkány és egérirtáshoz ajánljuk patkány és egér-tífusz-bacilust. A 20. század legmegbízhatóbb patkány és egérirtó szere, csak patkányt és egeret öl meg, emberre vagy állatra nem veszedelmes, tehát mindenütt elhelyezhető. A patkány és egér-tífusz bacilus árai:

1 kis adag 2-300 patkány kiirtására 6 K

1 nagy „ 3-600 „ „ 12 K

Megnyilt a Püspökfürdő.

Tavaszi pompájában kibontakozva virágos fáival fenséges látvány a Püspökfürdő. A gyönyörű üdülő és gyógyhely most kitűnő uj kézbe került. A Püspökfürdő bérletét régi, kiváló, kipróbált ember **Dancs István** vette át, aki rendkívüli gondnal, izlés-sel, minden modern igénynek megfelelően rendezte be az éttermet, fürdőt, s valóságos kis paradicsomot varázsolt a zöldelő platánok közé. A Püspök-fürdő máj. 1-én nyílt meg s máris igen nagy számban keresi fel a közönség, mely nem csak gyógyulást de kellemes szórakozást is talál.

JÉGSZEKRÉNYEK, FAGYLALT-GÉPEK, PERMETEZŐK

legnagyobb
választékban
Telefon 390.

TARSOLY és RISZTÓ

Nagyvárad, Rákóci-ut.

különlegességek
vaskereskedésében

Telefon 390.